

OPETUSMINISTERIÖN JA TAMPEREEN YLIOPISTON VÄLINEN TULOSSOPIMUS
KAUDELLE 2004 - 2006 JA VOIMAVARAT VUODELLE 2004

TAVOITTEET

Yliopistojen toiminnan tavoitteita ohjaa yliopistolaki ja Valtioneuvoston 4.12.2003 hyväksymä koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelma.

Yliopiston painoalueet ovat yhteiskunnan, ihmisen terveyden ja hyvinvoinnin tutkimus sekä näihin perustuva opetus.

Yliopisto vahvistaa strategiatyötään oman profiloitumisensa tukena.

Yliopistojen tavoitteena on toiminnallaan vaikuttaa siihen, että suomalaisen yhteiskunnan kulttuurinen, sosiaalinen ja taloudellinen hyvinvointi lisääntyy. Yliopistot ottavat kaikessa toiminnassaan huomioon kestävän kehityksen periaatteen. Yliopistojen tavoitteena on tutkimuksen, tutkijankoulutuksen, opetuksen ja taiteellisen toiminnan korkea kansainvälinen taso ja laatu. Yliopistot jatkavat kokonaisvaltaisen laatutyön ja sen menetelmien kehittämistä. Arviointien tuloksia hyödynnetään osana yliopistojen toiminnan laadun kehittämistä.

Yliopistot vahvistavat tutkimuksen ja opetuksen perusedellytyksiä kehittämällä niitä tukevia kirjasto- ja tietopalvelujaan sekä tieto- ja viestintätekniikan infrastruktuuriaan. Yliopistot kehittävät virtuaaliopetuksen tarjontaa osana muuta opetuksen kehittämistä.

Yliopistot kehittävät työyhteisöään siten, että niiden kilpailukyky työnantajina paranee ja henkilöstön työkyky ja -tyytyväisyys lisääntyvät.

Tutkimus ja tutkijankoulutus

Yliopistoissa harjoitettavassa tieteellisessä tutkimuksessa painotetaan korkealaatuista, kansainvälisesti kilpailukykyistä ja eettisesti kestävästä tutkimusta.

Yliopistot vahvistavat ammattimaisen tutkijanuran edellytyksiä ja kiinnittävät erityistä huomiota tasa-arvon edistämiseen tiedeyhteisössä. Tutkijakouluja kehitetään tärkeimpänä väylänä tohtorintutkintoon, joka on tieteellisten jatko-opintojen ensisijainen tavoite. Yliopistot tehostavat tutkijankoulutusta siten, että väittelijöiden keski-ikä (mediaani) laskee 32 vuoteen sopimuskauden loppuun mennessä. Tutkijakouluihin rekrytoidaan aktiivisesti ulkomaisia opiskelijoita ja tutkijoita. Tavoitteena on, että vuonna 2006 tutkijakoulujen opiskelijoista 10 prosenttia on ulkomaalaisia.

Yliopiston keskimääräinen tohtorin tutkintotavoite kaudella 2004 - 2006 on 105 tutkintoa vuodessa jakautuen aloittain seuraavasti:

Humanistinen	11
Teatteri	1
Kasvatustieteellinen	10
Yhteiskuntatieteellinen	25
Psykologia	2
Terveystieteet	10
Kauppätieteellinen	5
Luonnontieteellinen	11
Lääketieteellinen	30

Peruskoulutus

Opiskelijavalintajärjestelmän kehittämistarpeisiin laaditaan yliopistokohtaiset opiskelijavalintojen kehittämissuunnitelmat. Strategioiden tulee sisältää toimenpiteet, joilla nopeutetaan opintoihin sijoittumista, vähennetään valintayksiköiden määrää sekä kevennetään yleisesti valintamenettelyjä valtakunnallisesti ja kunkin yliopiston tasolla. Tavoitteeksi asetetaan, että tulosopimuskauden 2004-2006 loppuun mennessä vähintään 50 prosenttia uusista opiskelijoista on samana vuonna toisen asteen koulutuksen päättäneitä.

Opetuksen laatua ja opintojen suunnittelu-, ohjaus- ja seurantajärjestelmiä kehitetään niin, että opintojen läpäisy tehostuu ja tutkintojen suorittamisajat lyhenevät erityisesti humanistisella, matemaattis-luonnontieteellisellä ja teknistieteellisellä koulutusaloilla. Yliopistot ottavat käyttöön kaikilla aloilla opiskelijoiden kanssa laadittavan henkilökohtaisen opintosuunnitelman vuoteen 2006 mennessä. Yliopistot valmistelevat ja toteuttavat kaksipuolisen tutkintorakenteen toimeenpanon ja opintojen mitoituksen uudistuksen opetusministeriön työryhmän muistiossa esitettyjen (OPM:n muistioita 39:2002) linjausten mukaisesti, niin että uuteen rakenteeseen voidaan siirtyä joustavasti syyslukukaudesta 2005-2006 lähtien.

Yliopistot ottavat koulutustarjonnan suuntaamisessa huomioon erityisesti kansallisen terveysprojektin, opettajankoulutuksen ja tietoteollisuusalojen muuttuneet tarpeet. Koulutustarjonnan suuntaamisessa tulee hyödyntää rakenteellisen kehittämisen mahdollisuuksia.

Yliopiston uusien opiskelijoiden tavoite kaudella 2004 - 2006 on 1 750 opiskelijaa vuodessa.

Keskimääräinen ylempien korkeakoulututkintojen tavoite vuosina 2004 - 2006 on 1 041 tutkintoa vuodessa, joista 82 aineenopettajakoulutuksessa jakautuen aloittain seuraavasti:

	<i>Ylemmät kk-tutk.</i>	<i>joista aineenop.</i>
Humanistinen	215	72
Teatteri	6	
Kasvatustieteellinen	120	
Yhteiskuntatieteellinen	332	
Psykologia	25	
Terveystieteet	43	
Kauppätieteellinen	135	
Luonnontieteellinen	87	10
Lääketieteellinen	78	

Kansainvälistyminen

Yliopistot tiivistävät ja lisäävät kansainvälistä yhteistyötä ja verkostoitumista siten, että suomalaiset yliopistot ovat kilpailukykyisiä ja aloitteellisia toimijoita ja arvostettuja yhteistyökumppaneita erityisesti Euroopan korkeakoulutus- ja tutkimusalueella. Yliopistot lisäävät yhteistyötä Venäjän kanssa ja vahvistavat suomalaista Venäjän-asiantuntemusta.

Yliopistot lisäävät englanninkielistä opetustarjontaa vahvuusaloillaan ja kiinnittävät erityistä huomiota opetuksen ja opetusmenetelmien laatuun. Yliopistot rekrytoivat ulkomaisia tutkinto-opiskelijoita pääasiassa maisteritason opintoihin sekä jatkokoulutukseen. Opintojen ohjauksessa otetaan ulkomaisten opiskelijoiden erityistarpeet huomioon. Suomen/ruotsin kielen ja suomalaisen kulttuurien opetusta tutkinto-opiskelijoille lisätään.

Yliopiston ylempää korkeakoulututkintoa suorittavista opiskelee ulkomailla vuosittain yli 3 kk jakson 450 opiskelijaa.

Yhteiskunnalliset tehtävät

Yliopistot vahvistavat alueiden elinvoimaisuutta verkostoitumalla alueiden keskeisten toimijoiden kanssa.

Uusia yliopistoyksiköitä ei enää perusteta, vaan alueelliset yliopistokeskukset ja muut yliopistojen aluetoiminnot kootaan riittävän laajoiksi kokonaisuuksiksi, niin että niillä on edellytykset saavuttaa toiminnassaan korkea laatu ja vaikuttavuus. Ammattikorkeakoulujen kanssa tehdään yhteistyötä valmistuneiden yhteisten strategioiden linjausten mukaisesti.

Yliopistot kehittävät yhteyksiään elinkeinoelämään tehostamalla liiketoimintaosaamistaan, innovaatiopalvelujaan sekä tutkimustulosten kaupallista hyödyntämistä. Yliopistojen mahdollisuuksia tukea yrittäjyyttä vahvistetaan.

Yliopistot tukevat aikuiskoulutuksellaan työllisyyttä ja koulutuksellisen tasa-arvon toteutumista. Aikuisten mahdollisuuksia suorittaa yliopistotutkinto edistetään käyttämällä hyödyksi maisteriohjelmiä ja avoimen yliopiston tarjontaa (alempi korkeakoulututkinto).

Yliopistolla on Seinäjoen yliopistokeskuksen koordinaatiovastuu.

Yliopiston avoimen yliopisto-opetuksen väylän kautta tutkinto-opiskeluun siirtyvien tavoite on vuosittain 110 opiskelijaa.

Avoimen yliopisto-opetuksen tavoite on vuosittain 1 700 laskennallista kokovuotista opiskelijapaikkaa.

Täydentävä rahoitus

Yliopistot laajentavat toimintansa rahoituspohjaa suoran budjettirahoituksen lisäksi hankkimallaan täydentävällä rahoituksella. Täydentävän rahoituksen tulee tukea yliopistojen perustehtäviä ja niihin liittyviä tavoitteita.

Tavoitteena on myös täydentävään rahoitukseen liittyvien menettelytapojen, hallinnon ja seurannan korkea taso osana yliopiston laatujärjestelmää.

Rakentaminen

Sopimuskaudella valmistellaan pääkampuksen 5. vaihetta.

Harjoittelukoulut

Harjoittelukoulujen tavoitteena on opettajankoulutusta palvelevan toiminnan korkea taso ja läheinen vuorovaikutus yliopiston kanssa. Harjoittelukoulut huolehtivat opetussuunnitelmatyön ja opetuksen laadusta sekä kehittävät monipuolista opetusharjoittelua ja opetusteknologian käyttöä.

VOIMAVARAT VUONNA 2004

Toimintamenot

Tulossopimuksen 2004 - 2006 tavoitteiden saavuttamiseksi hallituksen esityksessä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2004 yliopiston toimintamenomomentille (momentti 29.10.21) esitetään

	vuosi 2002	vuosi 2003	vuosi 2004
Perusrahoitus	63 939 000 €	66 062 000 €	72 390 000 €
Valtakunnallisten tehtävien rahoitus	908 000 €	908 000 €	70 000 €
Valtakunnallisten ohjelmien rahoitus	4 329 000 €	5 461 000 €	3 924 000 €
Hankerahoitus	1 121 000 €	2 831 000 €	1 815 000 €
Tuloksellisuusraha	1 472 000 €	1 858 000 €	1 306 000 €
Yhteensä	71 769 000 €	77 120 000 €	79 505 000 €
Edellisiltä vuosilta siirtyneet	12 491 000 €	12 556 000 €	
LTA:t		1 413 000 €	

Yliopisto voi käyttää toimintamenoistaan enintään 50 000 € täydennyskoulutuksen hintojen alentamiseen.

Yliopiston liikeloudellisen toiminnan tulotavoite vuonna 2004 on 18 000 000 € ja kannattavuustavoite 180 000 € (1 % tuloista). Yhteistoimintatutkimuksen tulotavoite on 10 500 000 €. Lahjoitusten arvioitu määrä on 1 400 000 € ja sponsoritulojen 40 000 €.

Perusrahoitus

Perusrahoitukseen sisältyy

- 1 100 000 € avoimen yliopisto-opetuksen järjestämiseen
- 2 277 000 € tutkijakoulujen palkkausmenoihin
- 2 439 000 € muuhun yhteiskunnalliseen palvelutehtävään osoitettavaa rahoitusta yliopiston muun toimintameno-rahoinnin ja omavastuun kattaessa tehtävien vaatiman muun rahoituksen.

Perusrahoitukseen sisältyy lisäyksenä 3 132 000 € 30.11.2002 tehdystä virka- ja työehtosopimuksesta seuraaviin palkankorotuksiin (vuoden 2003 ja 2004 vaikutus).

Perusrahoitukseen sisältyy lisäyksenä 33 000 € yhden henkilötyövuoden palkkausten siirtona momentilta 31.24.21.

Tampereen yliopistolle osoitetun biotekniikan erityisrahoituksen perustaso säilytetään vähintään vuoden 2003 tasolla (0,8 M€). Rahoitus osoitetaan ensisijaisesti biokeskusten tutkimustoiminnan tukemiseen.

Valtakunnallinen rahoitus

Yliopiston toimintamenomomentille esitetään sopimuskaudella vuosittain valtakunnallisten tehtävien perusteella rahoitusta 70 000 € .

Yhteensä 3 924 000 € valtakunnallisiin ohjelmiin seuraavasti:

Kansallinen terveysprojekti

- 784 000 € lääkärikoulutuksen laajentaminen (vuonna 2005 1021 000 € ja vuonna 2006 1 259 000 €), 20 opiskelijapaikan lisäys vuonna 2001 ja 5 opiskelijapaikan lisäys vuonna 2002

Tietoteollisuusohjelma 1 352 000 €, josta

- 454 000 € muuntokoulutus (aiemmin sovittujen sisäänottojen perusteella)
- 150 000 € viestintätieteiden verkosto DVlis (2004-2005)
- 150 000 € elektroninen kuvajournalismi (2004-2006)
- 598 000 € tietoteollisuusalojen tutkimus- ja koulutusedellytysten vahvistaminen

Virtuaaliyliopistohankkeet 720 000 €, josta seuraaviin yhteistyöhankkeisiin kohdennettavaksi hankkeen yliopistoille

- 100 000 € ITPeda - hanke
- 100 000 € viestintätieteiden hanke
- 100 000 € virtuaalikielikeskus-hanke
- 84 000 € TerveysNet-hanke

sekä 336 000 € yliopiston priorisoimiin virtuaaliopetushankkeisiin ja niihin liittyvään henkilöstökoulutukseen

Opettajien koulutus 400 000 € (2004 - 2006) liitteen mukaisesti

Kieliteknologia 168 000 € (2004 – 2005)

Biokeskusten tutkimusedellytysten, laitteiden ja uusien kehittämishankkeiden vahvistamiseen 250 000 € (vuonna 2005 530 000 € ja vuonna 2006 530 000 €).

Venäjä-toimintaohjelma 120 000 €, Russian Studies, kv-politiikan Venäjä-tutkimus, journalismi ja Master prog. on Information Society (150 000 € vuonna 2005 ja 180 000 € vuonna 2006)

Korkeakoulujen alueellisen kehittämisen ohjelma 130 000 €, josta

- 80 000 €, hyvinvointiteknologia -hanke (2004-2006)
- 50 000 € yhteiskuntatieteellisen koulutuksen kehittäminen Porissa (2004-2006)

Hankkeet

Yliopiston hankkeet

- 350 000 € korkeakoulututkimuksen ja opetuksen kehittämishanke (2004-2006)
- 85 000 € viestintätieteiden koulutusverkosto (2004-2006)
- 180 000 € visuaalisen journalismin kehittäminen yhteistyössä JY:n TaiK:n ja HY/ SSKH:n kanssa (2004-2006)
- 85 000 € terveystieteiden koulutusverkosto (2004-2006)
- 170 000 € biokemian ja bioteknologian koulutuksen laajentaminen (2004-2006)
- 70 000 € ranskan pääaineopintojen kehittäminen (2004-2006)
- 225 000 € oppimisympäristöjen kehittäminen (2004-2005)
- 300 000 € tieteen ja teknologian tutkimuksen vahvistaminen yhteistyössä TTY:n kanssa (2004-2006)

Varustaminen

- 350 000 € IV rakennusvaihe

Tuloksellisuus

Yliopiston toimintamomentille esitetään tuloksellisuuden perusteella määräytyvää rahoitusta yhteensä 1 306 000 € tutkimuksen huippuyksikön, koulutuksen laatuyksiköiden, Suomen Akatemian rahoituksen, muun ulkopuolisen tutkimusrahoituksen ja työllistymisen perusteella.

Harjoittelukoulut

Harjoittelukoulun toimintamenomomentille esitetään

	vuosi 2002	vuosi 2003	vuosi 2004
Perusrahoitus	7 039 000 €	7 053 000 €	7 407 000 €
Hankerahoitus	34 000 €	12 000 €	14 000 €
Tuloksellisuusraha			15 000 €
Yhteensä	7 073 000 €	7 065 000 €	7 436 000 €
Edelliseltä vuodelta siirtyneet	52 000 €		
LTA:t		140 000 €	

Harjoittelukoulujen nettoutettavia tuloja arvioidaan kertyvän 98 000 euroa, josta 82 000 € liiketaloudellisesta toiminnasta ja 10 000 € yhteisrahoitteisesta toiminnasta.

Perusrahoitukseen sisältyy lisäyksenä 309 000 € 30.11.2002 tehdystä virka- ja työehtosopimuksesta seuraaviin palkankorotuksiin (vuoden 2003 ja 2004 vaikutus).

Toimintamenoihin sisältyy tuloksellisuuden perusteella 15 000 €.

Toimintamenoihin sisältyy koulutuksen ja tutkimuksen tietostrategiahankkeeseen 14 000 €.

Yliopistojen yhteiset toimintamenot

Momentille 29.10.22.1 esitetään vuodelle 2004 300 000 € yhteiskuntatieteilijöiden työllistyminen tietoyhteiskunnassa nimiselle -projektille (YHTIS)

TULOSSOPIMUKSEN SEURANTA JA RAPORTOINTI

Tässä sopimuksessa asetettujen tavoitteiden ja sopimuksen muuta toteutumista arvioidaan vuosittain tulosneuvottelujen yhteydessä. Opetusministeriö antaa tulosneuvottelujen suullisen palautteen lisäksi yliopistoille syksyn aikana kirjallisen palautteen mm. raportoinnin laadusta, toiminnan tuloksellisuudesta ja kehittämistarpeista strategisilla painopistealueilla.

Yliopisto toimittaa annettuja määräaikoja noudattaen KOTA -tietokantaan pyydetty tiedot ja varautuu KOTA -tietokannan kehittämisen edellyttämiin muutoksiin omissa seuranta- ja raportointijärjestelmissään.

Arvo Jäppinen
Ylijohtaja

Jorma Sipilä
Rehtori

Markku Mattila
Johtaja

Timo Lahti
Hallintojohtaja

Liitteet:

Liite 1. Rakennerahasto-ohjelmat

Liite 2. Valtakunnallisten tehtävien ja perusrahoitukseen sisältyvien yhteiskunnallisten palvelutehtävien rahoitus kaudella 2004 - 2006

Liite 3. Opettajankoulutuksen kehittämisohjelma 2004-2006

OPETUSMINISTERIÖ
Koulutus- ja tiedepolitiikan osasto

LIITE 1

Rakennerahasto-ohjelmat

* YTM, työelämän hyvinvointipalvelut (Pori)

* YTM, sosiaalityö (Pori)

Valtakunnallisten tehtävien ja perusrahoitukseen sisältyvien yhteiskunnallisten palvelutehtävien rahoitus 1000 euroa/vuosi (ei sis. avointa yliopisto-opetusta)

TAMPEREEN YLIOPISTO

Valtakunnalliset tehtävät

Kulttuurivaihtosopimuksiin perustuvat vakanssit (puola, viro) 70

Perusrahoitukseen sisältyvät yhteiskunnalliset palvelutehtävät

Seinäjoen yliopistokeskus (koord.) 150

Tietoarkisto 430

Yhteiskuntatieteiden tutkimuslaitos (sis. rauhan ja konfliktin tutkimuslaitos) 300

Lastentarhaopettajakoulutus 550

Tutkimustulosten hyödyntämiseen liittyvien palvelujen kehittäminen sekä taiteellisen toiminnan ja alueellisen vaikuttavuuden vahvistaminen 1 009
 sisältää

- Seinäjoen toiminnot,
- taiteellinen toiminta

Opettajankoulutuksen kehittämisohjelma 2004-2006

Tampereen yliopiston aineenopettajakoulutuksen tavoitteena on vähintään 82 aineenopettajan valmistuminen vuosittain. Humanistisella alalla valmistuu vähintään 72 aineenopettajaa vuosittain. Yliopisto suuntaa humanistisen alan koulutustaan kielten aineenopettajatarpeisiin, erityisesti englantiin ja ottaa huomioon vähäisen opettajatarpeen historia-aineissa. Luonnontieteellisellä alalla valmistuu vähintään 10 aineenopettajaa vuosittain. Kasvatustieteellisen alan koulutusta yliopisto suuntaa luokanopettajakoulutukseen vähintään nykyalaajuudessaan ja ottaa huomioon kasvavat tarpeet opettajan pedagogisten opintojen suorittamismahdollisuuksiin.

Tampereen yliopisto toteuttaa erillisrahoituksella vuosina 2004-2006 opettajankoulutuksen laajennusohjelmaa seuraavasti:

Hanke	2004	2005	2006
	(1000 euroa)		
Tiedekuntien yhteinen opettajankoulutuksen ohjelma (- monialaiset opinnot 20 - opetettavan aineen opinnot kielissä tai matemaattisissa aineissa 30 - opettajan pedagogiset opinnot 30 - maisteritutkinnot 20)	400	400	400
Yhteensä	400	400	400